Каралган	Килешенгән	Раслыйм
МБ житәкчесе	«Яңа Мәлкән гомуми төп белем мәктәбе» ГБМУнең УТЭБДУ	«Яңа Мәлкән гомуми төп белем мәктәбе» ГББМУнең директоры
_____ /Калинина М.Б./	_____ / Сәгъдиева Г.Ф./	_____ / Әхмәтшина Л.М./
беркетмә № 1		Приказ № 92
«20» август 2013ел.	«20» август 2013 ел.	«28» август 2013 ел.

уку фәненнән

ЭШ ПРОГРАММАСЫ

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы

«Яңа Мәлкән ТГБМ» ГББМУ

Калинина Мәкфия Биктимер кызы, 1 категорияле укытучы

татар теле, 4 нче сыйныф

Педагогик совет

утырышында каралган.

беркетмә № 1

« 20 » август 2013 ел.

2013 – 2014 нче уку елы

Аңлатма язуы

Татар теленнән эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде

-“Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004 ел, 1июль);

- башлангыч гомуми белем бирү программалары (татар һәм рус телләре 1-4) Казан, “Мәгариф” 2010.

-Татарстан республикасы Фән һәм Мәгариф министрлыгы тарафыннан 2010 елда расланган ““Башлангыч белем бирү программалары”. Авторлары - С.Г. Вагыйзов, Р.Х. Ягъфәрова.

Программаны төзегәндә кулланылган **укыту – методик комплекс**:

1. Татарстан республикасы Фән һәм Мәгариф министрлыгы тарафыннан 2010 елда расланган ““Башлангыч белем бирү программалары”. Авторлары - С.Г. Вагыйзов, Р.Х. Ягъфәрова.

2. Дәреслек:Р.Х. Ягфәрова, Р.Ә. Асылгәрәева. Татар теле. Дүртьеллык башлангыч татар мәктәбе,4 сыйныф өчен дәреслек - Казан: Мәгариф, 2010

Укыту – тәрбия бирү методлары, алым, форма һәм технологияләре ничек кенә үзгәрсә дә аларның нигезе туган тел үзгәрешсез кала. Тел милләтне уртак максатлы томыш эшчәнлеге һәм аралашу мохитенә берләштерә. Шәхес – тел һәм мәдәният бәйләнеше үзәге, шуңә күрә телдә гәүдәләндерелгән шәхес турында гына сүз алып барырга мөмкин. Бала тел аша тирә – якны өйрәнә һәм үзен башкалар арасында таныта.

Тел дәресләре балаларны халкыбызның рухи –әхлакый идеалларына китерергә, аларда югары сөйләм культурасы формалаштырырга, иҗади сәләтләрен үстерергә, мөстәкыйль уйларга һәм эшләргә омтылышын канәгатьләндерергә тиеш.

Укытуның эчтәлеге һәм методикасы түбәндәге **бурычлар**ны хәл итүгә юнәлдерелә:

- Укучыларда сөйләм эшчәнлегенең барлык төрләрен үстерү һәм телне аралашу чарасы буларак кулланырга өйрәтү.
- Аралашу һәм танып белү чарасы булган телне аңлы үзләштерүгә ирешү.
- Балаларны текст, китап белән эш итәргә өйрәтү.
- Коммуникатив сөйләм осталыгы һәм иҗади сәләт арасында бәйләнеш булдыру.
- Укучыларның образлы, логик фикерләвен үстерү, аралашу культурасы күнекмәләре тәрбияләү.
- Дәреслекләргә таянып, укучылар тарафыннан ясалган ачышларга төгәллек һәм тулылык кертелә.
- Тема буенча алган белемнәрне куллануга күнегүләр үткәрелә.

Эшнең шундый эзлеклелектә оештырылуы телне аңлауда эчәлектән формага күчәргә мөмкинлек ача. Лексикадан грамматикага, фонетикадан грамматикага, сөйләмнән телгә, телдән сөйләмгә, аралашу ситуациясендә өйтелгәнне аңлаудан үз сөйләмеңне мөстәкыйль рәвештә төзүгә салмак күчеш ясарга мөмкинлек бирә.

Тематик планлаштыруны тормышка ашырганда куелган иң әһәмиятле максатлар:

- Уку эшчәнлеген оештыра белү, эшнең дөреслеген тикшерү, эш сыйфатына бәя бирү;
- Китап-өстәмә мәгълүмат белән эш итә белү: дәреслек белән эш итә белү, эчтәлекне аңлап, дөрес уку, сүзлекләрдән файдалана белү;
- Фикерләү сәләтен үстерү:
  - -танып-белү активлыгын үстерү,
  - -кагыйдәләрне аңлап кабул итү,
- Грамматик анализ төрләре: сүзләргә фонетик анализ ясау, лексик сүз ясалышы, сүз төзелеше;
- Җөмләләрне җөмлә кисәкләре ягыннан тикшерү, сүз төркемнәрен аера белү;
- Телдән һәм язма сөйләм:
  - - Кагыйдәләрне аңлап эзлекле сөйли белү;
  - -Сорауны формалаштыра белү, тулы җавап бирә белү;
- Дөрес язу күнекмәләре формалаштыру.

Укыту планында предмет урыны

Программа гамәлдәге базис план һәм ТР Минзәлә муниципаль районы МБОУ “Яңа Мәлкән төп мәктәбе” нең 2013-2014 нче уку елына уку – укыту планы нигезендә атнага 3 сәгать исәбеннән 35 атнага төзелә, база дәрәҗәсендә. Барлык сәгать саны -105 сәг, база дәрәҗәсендә.

ПРЕДМЕТНЫҢ ГОМУМИ БАШЛАНГЫЧ БЕЛЕМ БИРҮНЕҢ ДӘҮЛӘТ СТАНДАРТЫН ИСӘПКӘ АЛГАН ТЕМАТИКАСЫ ҺӘМ ЭЧТӘЛЕГЕ

№	Эчтәлек	Сәг. саны
1	**Фонетика.Графика.Орфоэпия.Орфография-8 сәг.** **(3 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау)**	**8 сәг.**

	Авазлар һәм хәрефләр. Яңгырау һәм саңгырау тартыклар. Иҗек. Иҗек калыплары. Алфавит һәм хәрефләр. Татар теленә хас үзенчәлекле авазлар. Сүзгә аваз-хәреф анализ ясау тәртибе. Сүзләрне юлдан-юлга күчерү. **Искәртмәле диктант-1.**	
2	**Сүз төзелеше. Сүз ясалышы**. Сүз төзелеше. Кушымчаларның ялгану тәртибе. Тамырдаш сүзләр. Сүз төзелешен тикшерү тәртибе. Сүз ясалышы.Тамыр һәм ясалма сүзләр. Кушма сүзләр. Кушма сүзләрдә ъ, ь тамгалары. Парлы сүзләр. Рус теле аша кергән кушма һәм алынма сүзләр. Тезмә сүзләр. **Контроль диктант-1,сайланма диктант-1,сүзлек диктанты-1**	**10 сәг.**
3	**Лексикология.** Сүз, аның лексик мәгънәсе. Лексикография турында мәгълүмат,сүзлек ләрне куллана белү. Бер һәм күпмәгънәле сүзләр. Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләр. Синоним, антоним, омоним сүзләр. Татар теленең сүзлек составы. Искергән һәм яңа сүзләр. **Сочинение-1, изложение-1,контроль диктант-1**	**9 сәг.**
4	**Морфология** **Исем** Исемнең лексик-семантик үзенчәлеге, җөмләдәге функциясе. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Берлек һәм күплек сандагы исемнәр. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Калын һәм нечкә төрләнеш. Исемнәрнең баш килеше. Исемнәрнең иялек килешендә төрләнеше. Исемнәрнең юнәлеш килешендә төрләнеше. Исемнәрнең төшем килешендә төрләнеше. Исемнәрнең чыгыш килешендә төрләнеше. Исемнәрнең урын – вакыт килешендә төрләнеше. Күплек сандагы исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	**59сәг.** **15 сәг.**

	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше, бәйлекләр белән кулланылышы. **Изложение-1, сочинение-1, сүзлек диктанты-1, контроль күчереп язу-1, контроль диктант-1**	
5	**Фигыль** Фигыльнең лексик-семантик үзенчәлеге, җөмләдәге функциясе. Текстта синоним һәм антоним фигыльләрне куллану.Фигыль төркемчәләре. Боерык фигыль. Аның барлык-юклык, зат-сан белән төрләнеше. Хикәя фигыль. Хикәя фигыльнең заман формалары. Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Үткән заман хикәя фигыль, зат-сан белән төрләнеше. Киләчәк заман хикәя фигыль, зат-сан белән төрләнеше. Хикәя фигыльнең юклык формасы. Инфинитив.Фигыльне сөйләмдә дөрес куллану. **Изложение-1, сочинение-1, аңлатмалы диктант-1**	**12 сәг**
6	**Сыйфат** Сыйфатның лексик-семантик үзенчәлеге, җөмләдә кулланылышы. Сыйфат дәрәҗәләре. Төп дәрәҗәдәге сыйфатлар.Сыйфатларның чагыштыру дәрәҗәсе. Сыйфатларның артыклык дәрәҗәсе. Сыйфатларның туры һәм күчерелмә мәгънәсе. Сыйфатларның кимлек дәрәҗәсе. Антоним һәм синоним сыйфатлар. Сыйфатның җөмләдәге роле. **Сүзлек диктанты-1, контроль диктант-1.**	**6 сәг.**
7	**Сан** Санның лексик-семантик үзенчәлеге. Җөмләдәге функциясе. Сан төркемчәләре. Микъдар, тәртип, җыю саннары.	**2 сәг.**
8	**Алмашлык** Алмашлык. Зат алмашлыклары. Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше, бәйлекләр белән килүе Сорау алмашлыклары, килеш белән төрләнеше. Күрсәтү алмашлыклары, килеш белән төрләнеше, күләм, чама белдерүче сүзләрне алмаштырып килүе. Алмашлыкларның сөйләмдәге, җөмләдәге роле. **Контроль изложение-1, сайланма диктант-1.**	**8 сәг.**
9	**Рәвеш** Рәвеш сүз төркеме. Мәгънәсе. Рәвешнең җөмләдә кулланылышы. **Сочинение-1, контроль диктант-1**	**4 сәг.**

10	**Бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр** Бәйлекләр. Аларны сөйләмдә дөрес куллану. Баш, юнәлеш, чыгыш килешләрен таләп итә торган бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. **Изложение-1**	**4 сәг.**
11	**Кисәкчә** Кисәкчәнең җөмләдәге, сөйл роле. Мәгънә, хис төсмерләрен инкарь итүләре. Кисәкчәләрнең җөмләдә кулланылышы. **Сочинение-1, искәртмәле диктант-1**	**5 сәг.**
12	**Теркәгечләр** Теркәгечләрнең төрләре. Теркәгечләрнең җөмләдә кулланылышы. **Контроль күчереп язу-1, контроль диктант-1**	**3 сәг.**
13	**Синтаксис** Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре. Гади һәм кушма җөмлә. Тиңдәш кисәкләр, алар янында тыныш билгеләре. Тиңдәш кисәкләр арасында теркәгечләр. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Сүзтезмә һәм җөмлә. **Контроль изложение-1, сочинение-1, аңлатмалы диктант-1**	**13 сәг.**
14	**Текст. Тема. План** Текст. Текст өлешләре. Текстка план төзү. Тема. Кыскача эчтәлек. Текст төрләре. **Искәртмәле диктант-1, сочинение-1**	**4 сәг.**
15	**Кабатлау** Сүз төркемнәрен кабатлау. **Контроль диктант-1**	**5 сәг.**

УКУЧЫЛАРНЫҢ ӘЗЕРЛЕК ДӘРӘҖӘСЕНӘ ТАЛӘПЛӘР

1	**Фонетика. Графика. Орфоэпия. Орфография** **(3 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау)** **Укучылар белергә тиеш:** -алфавитны; -сүзләргә аваз-хәреф анализы ясау тәртибен; -алынма сүзләрнең язылышын. **Укучылар эшли белергә тиеш:** -дөнья, болыт тибындагы сүзләргә фонетик анализ ясау тәртибен; -сүзләрдәге орфограммаларны табу һәм аларның язылышын кагыйдәләргә нигезләнеп аңлату.
2	**Сүз төзелеше. Сүз ясалышы** **Укучылар белергә тиеш:** -кушма сүз, парлы сүз, тезмә сүз тамыр һәм ясалма сүзләр; -кушымчаларның ялгану тәртибен. **Укучылар эшли белергә тиеш:** -сүзләрне төзелешләре ягыннан тикшерү; -сүзнең тамырын һәм кушымчаларын табу; -кушымчаларның төрен билгеләү; -кушма һәм парлы сүзләрне билгеләү.
3	**Лексикология** **Укучылар белергә тиеш:** -сүзнең лексик мәгънәсен; -туры һәм күчерелмә мәгънәдәге сүзләрне; -бер һәм күп мәгънәдәге сүзләрне; -омоним, антоним, синоним төшенчәләрен; -татар теленең башка телләр арасындагы урынын. **Укучылар эшли белергә тиеш:**

	- текстта омонимнарны, синонимнарны, антонимнарны таный, аера белү; -төрле мәгълүмат чаралары (сүзлекләр, белешмәләр, электрон чаралар) белән эшләү;
4	**Морфология** **Исем** **Укучылар белергә тиеш:** -исем сүз төркеменең төп билгеләрен (ялгызлык –уртаклык исемнәрне, берлек-күплек сандагы исемнәрне, килеш, тартымны). **Укучылар эшли белергә тиеш:** -исемнең җөмләдәге функциясен билгеләү; -берлек һәм күплек сандагы исемнәрне аерырга һәм аларны җөмләдә дөрес кулланырга; -исемнәрне килеш, тартым белән төрләндерә белергә; -җөмләдәге исемнәрнең килешен, тартымын дөрес билгеләргә.
5	**Фигыль** **Укучылар белергә тиеш:** -фигыль сүз төркеменең төп билгеләрен (зат-санын, барлыкта-юклыкта килүен, фигыль төркемчәләрен, хикәя фигыльнең заман формаларын). **Укучылар эшли белергә тиеш:** -фигыльнең зат-санын күрсәтү; -боерык, хикәя фигыльне, инфинитивны билгеләү; -хикәя фигыльнең үткән, хәзерге, киләчәк заманнарың күрсәтү, аларны зат-сан белән төрләндерү.
6	**Сыйфат** **Укучылар белергә тиеш:** -сыйфат сүз төркеменең төп билгеләрен (сыйфат дәрәҗәләрен; җөмләдәге функциясен, сөйләмдәге ролен). **Укучылар эшли белергә тиеш:** -сыйфатның төп, чагыштыру, артыклык, кимлек дәрәҗәләрен аеру.

7	**Сан** **Укучылар белергә тиеш:** -сан сүз төркеменең төп билгеләрен(төркемчәләрен) **Укучылар эшли белергә тиеш:** -микъдар, тәртип, җыю саннарын аера белү, аларны дөрес язу.
8	**Алмашлык** **Укучылар белергә тиеш:** -алмашлыкның төп билгеләрен (төркемчәләрен, аларның килеш белән төрләнешен,сөйләмдәге ролен). **Укучылар эшли белергә тиеш:** -зат алмашлыгын күрсәтү, килеш белән төрләндерү; -сорау алмашлыгын күрсәтү, килеш белән төрләндерү; -күрсәтү алмашлыгын курсәтү, килеш белән төрләндерү.
9	**Рәвеш** **Укучылар белергә тиеш:** -рәвешнең мәгънәсен, җөмләдә кулланылышын. **Укучылар эшли белергә тиеш:** -сораулары буенча рәвешне ачыклау; рәвешне сыйфаттан аера белү.
10	**Бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр** **Укучылар эшли белергә тиеш:** -бәйлек һәм бәйлек сүзләрне сөйләмдә һәм җөмләләрдә дөрес куллану; -баш, юнәлеш, чыгыш килешен таләп итүче бәйлекләрне аеру.
11	**Кисәкчә** **Укучылар эшли белергә тиеш**: -кисәкчәне кушымчадан аеру, җөмләләрдә аларны дөрес куллану.
12	**Теркәгечләр** **Укучылар белергә тиеш:** -теркәгечләр янында тыныш билгеләрен. **Укучылар эшли белергә тиеш:** -теркәгечләрне гади һәм кушма җөмләләрдә, тиңдәш кисәкләр янында дөрес куллану.
13	**Синтаксис**

	Укучылар белергә тиеш: -җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен; -гади һәм кушма җөмләләрне; -җөмлә кисәкләренең тиңдәшләнеп килүе. **Укучылар эшли белергә тиеш:** -гади һәм кушма җөмләләрне аеру; -тиңдәш кисәкле җөмләгә синтаксик анализ ясау; -тиңдәш кисәкле җөмләләрне сөйләмдә куллану; -җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен билгеләү.
14	**Текст. Тема. План** **Укучылар эшли белергә тиеш:** -текстның темасын, төп фикерен билгеләү; -темага һәм төп фикергә таянып, текстка исем кую; -текстның планын төзү; -хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү характерындагы текстларны аера белү һәм сөйләмдә куллану; -культуралы мөгамәлә таләпләренә туры китереп, үтенеч, гафу үтенү, рәхмәт әйтү, баш тарту, чакыру, котлау, тәбрикләү сүзләрен сөйләмдә куллана белү.
15	**Кабатлау** **Укучылар эшли белергә тиеш:** -өйрәнгән сүз төркемнәрен лексик-семантик, морфологик-синтаксик үзенчәлекләре буенча аера белү.

Укучыларның белеменә, эш осталыгына һәм күнекмәләренә куелган таләпләрне үтәүдә максатка ирешү өчен түбәндәге технологияләр кулланыла:

-традицион укыту технологияләре;

-яңа информацион технологияләр;

-эзләнү-проект эшчәнлеге;

-сәламәтлек саклау технологиясе;

-үстерелешле укыту технологиясе (Л.Б.Занков)

Чаралар: дәреслек, өстәмә чыганаклар (сүзлекләр, энциклопедияләр, интернет челтәре), күрсәтмә әсбаплар (картиналар, таблицалар, техник чаралар).

ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ:

1. Абдрәхимова Я.Х. Татар теленнән диктантлар 1-4. Казан, “Мәгариф” нәш., 2009.

2.Ахиярова М.Җ., Мияссарова И.Х., Гарифуллина Ф.Ш. Татар теленнән иҗади сочинениеләр һәм изложениеләр язарга өйрәтү, 1-4. “Мәгариф” нәшрияты, 2009.

3. Башлангыч гомуми белем бирү программалары (татар һәм рус телләре 1-4) Казан, “ Мәгариф” нәшрияты, 2010..

4. Гыймадиева Н.С. Татар теленнән кагыйдәләр җыентыгы. Казан. 2005.

5. Ягъфәрова Р.Х., Асылгәрәева Р.Ә. Татар теле-4 сыйныф, 1-2 кисәк, Казан.”Мәгариф” нәшрияты, 2010.

Татар теленнән

календарь-тематик план

Сыйныф: 4

Укытучы: *Калинина Мәкфия Биктимир кызы*

Беренче яртыеллыкта: *48 сәг.* **Икенче яртыеллыкта:** *57 сәг.*

Барысы: *105 сәг.,* **атнага:** *3 сәг.*

Планга кертелгән язма эшләр – 8 **Арадаш аттестация** *-1*

Календарь-тематик план *Татарстан республикасы Фән һәм Мәгариф министрлыгы тарафыннан 2010 елда расланган ““Башлангыч белем бирү программалары”(. Авторлары - С.Г. Вагыйзов, Р.Х. Ягъфәрова) нигезләнеп төзелде.*

Дәреслек Р.Х. Ягъфәрова, Р.Ә. Асылгәрәева. Татар теле. Дүртьеллык башлангыч татар мәктәбе,4 сыйныф өчен дәреслек - Казан: Мәгариф, 2010

Өстәмә әдәбият: С.Р.Сафина. Башлангыч сыйныфлар өчен сочинениеләр. Казан: “Яңалиф” нәшрияты, 2005 ел.
М.Х.Хәсәнова. Тетер теленнән диктантлар. Казан: Мәгариф, 2006.

п/п	Дәрес темасы	Сәг. саны	Дәрес тибы	Көтелгән нәтиҗә	Уку эшчәнлеге төрләре һәм укучы эшчәнлегенә характеристика	Контроль төрләре	Дата	
							план	факт
1	**1 чирек.** 3нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау. Авазлар һәм хәрефләр.	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Балаларга сүз һәм аваз турында мәгълүмат бирү, укучыларда татар телен өйрәнүгә кызыксыну тәрбияләү, яңа сүзләр хисабына балаларның сүзлек байлыгын арттыру, картинага карап хикәяләүгә өйрәтүне дәвам итү.	Сүзләрне, җөмләләрне, 30-45 сүзле текстны, хәрефне бозмыйча, төшереп калдырмыйча, алмаштырмыйча һәм хәреф өстәмичә, каллиграфик дөрес язу. Сүзләрне иҗекләргә бүлү һәм иҗекләп юлдан юлга дөрес күчерү. Еш кулланыла торган сүзләрдә нечкә тартыкларны яки иҗекләрне сузык хәрефләре һәм нечкәлек билгесе белән күрсәтү. Кеше исемнәрен, фамилияләрне, шәһәр, авыл, елга исемнәрен, хайван кушаматларын баш хәреф белән язу. Э, е, о, ө, ый, йо, йө, я, ю хәрефләре булган сүзләрне дөрес язу. В, к, г, й, н, ң хәрефләре булган сүзләрне дөрес язу. Янәшә килгән бертөр-ле тартык булган сүзләрне дөрес язу. Нечкә һәм калын аеру билгесе булган гади сүзләрне дөрес язу. Сүзгә фонетик анализ ясау.	Фронталь тикшерү	3.09	3.09
2	Калын һәм нечкә сузыклар.	1		Балаларга сузык һәм тартык авазлар турында мәгълүмат бирү		Агымдагы контроль	4.09	4.09
3	Яңгырау һәм саңгырау тартык авазлар.	1	Ныгыту дәресе	Сузык һәм тартык авазлар белән таныштыру. Дифтонглар белән таныштыру. Сүзләрне иҗекләргә бүлү һәм иҗекләп юлдан юлга дөрес күчерергә өйрәтү. Алфавитны белүнең әһәмиятен аңлату, татар алфавитында хәрефләрнең аваз мәгънәләре һәм исемнәре турында белемнәрен үстерү.		үзконтроль	6.09	6.09
4	Иҗек.	1					10.09	10.09
5	Дифтонг. Алфавит.	1				Узара-контроль	11.09	11.09
6	Әйтелеш һәм язылышның туры килмәве.	1	Яңа белем үзләштерү дәресе			Фронталь тикшерү	13.09	13.09
7	Сүзгә аваз-хәреф анализы.	1		Сүзгә фонетик анализ ясарга өйрәтү.			17.09	17.09
8	“Авазлар һәм хә-рефләр” темасына контроль диктант	1	Белемне тикшерү	Белемнәрен тикшерү. Бәяләү.		Тематик контроль	18.09	18.09

					Сүзләргә сорауларны дөрес куя һәм шул сораулар буенча предметны, предмет билгесен, аның эшен һәм хәрәкәтен белдергән сүзләрне таба белү, кем? Соравына җавап булган сүзләрне нәрсә? Соравына җавап булган сүзләрдән аера белү. Бергә төзелгән план буенча 50-60 сүзле текстка изложение язу. Җөмләдәге сүзләр бәйләнешен билгеләү һәм җөмләнең баш кисәкләрен табу. Җөмлә башындагы сүзне баш хәреф белән язу, җөмлә ахырында нокта, сорау, өндәү билгесе кую.			
9	Хаталар өстендә эш. Сүзләрне юлдан юлга күчерү.	1	Яңа белем үзләштерү дәресе			Фронталь тикшерү	20.09	20.09
10	Сүз төзелеше. Тамыр һәм кушымча.	1	Ныгыту дәресе	Сүз ясалышы б\н таныштыру.		Узара-контроль	24.09	24.09
11	Кушымчаларның төрләре	1	Яңа белем үзләштерү дәресе			үзконтроль	25.09	25.09
12	Тамырдаш сүзләр.	1	Ныгыту дәресе			Узара-контроль	27.09	27.09
13	Сүз төзелешен тикшерү.	1	Кабатлау дәресе	Сүз төзелешен тикшерү.		Фронталь тикшерү	1.10	1.10
14	Сүз ясалышы. Тамыр һәм ясалма сүзләр	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Сүз ясалышы б\н таныштыру.		үзконтроль	2.10	2.10
15	Кушма сүзләр	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Кушма сүзләр аларның ясалышы һәм дөрес язылышы б\н таныштыру.		Узара-контроль	4.10	4.10
16	Кушма сүзләрнең дөрес язылышы	1				Фронталь тикшерү	8.10	8.10
17	“Кушма сүзләр” темасына изложение	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Авазларның артикуляциясе чагыштырыла, сүзләргә аваз-хәреф һәм иҗек анализы ясау күнекмәләре ныгытыла.		үзконтроль	9.10	9.10
18	Парлы сүзләр	1	Ныгыту дәресе	Парлы сүзләрне дөрес язарга өйрәтү, балаларда татар теленә мәхәббәт, бер-берсенә ихтирам тәрбияләү, үткән дәрестә өйрәнелгән фразаларны истә калдыру эшен дәвам итү,		үзконтроль	11.10	}11.10
19	Тезмә сүзләр	1	Яңа белем үзләштерү дәресе		катнаш	Узара-контроль	15.10	

20	“Сүз ясалышы” темасына контроль диктант	1	Ныгыту дәресе	укытучы үрнәгендә җөмләләрне кабатлап әйтә белергә өйрәтүне дәвам итү.	Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	16.10	16.10
21	Хаталар өстендә эш. Сүзнең лексик мәгънәсе	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Сүзнең лексик мәгънәсе б\н таныштыру.	парлы эш	Фронталь тикшерү	18.10	18.10
22	Сүзлекләр	1	Ныгыту дәресе	Сүзлекләр б\н таныштыру, алар б\н эшләргә өйрәтү.	Күмәк эш	Узара-контроль	22.10	22.10
23	Бер һәм күп мәгънәле сүзләр	1	Яңа белем үзләштерү дәресе		катнаш	үзконтроль	23.10	23.10
24	Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәсе	1		Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәсе б\н эшләргә өйрәтү.		Узара-контроль	25.10	25.10
25	Синонимнар, анто-нимнар, омонимнар	1		Синонимнар, анто-нимнар, омонимнар турында белемнәрен үстерү.	Күмәк эш	Фронталь тикшерү	29.10	29.10
26	Искергән һәм яңа сүзләр	1		Искергән һәм яңа сүзләрне кулланырга өйрәтү.	катнаш	үзконтроль	6.11	}8.11
27	Сүз төркемнәре. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр	1	Булган белемнәрне Ныгыту,үстерү.	Сүз төркемнәре. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр	парлы эш	Узара-контроль	8.11	
28	Берлек һәм күплек сандагы исемнәр	1		Берлек һәм күплек сандагы исемнәр турында белемнәрен үстерү.		Узара-контроль	12.11	12.11
29	“Исем” темасына контроль диктант	1	Булган белемнәрне тикшерү	Укучыларның белемен, күнекмә һәм дөрес яза белүләрен тикшерү һәм өлгерешен исәпләү.	Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	13.11	13.11
30	Хаталар өстендә эш. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	1		Диктантны укучылар белән бергә җентекләп тикшерү. Хаталарны төзәтү.	катнаш	Фронталь тикшерү	15.11	15.11
31	Баш килеш.	1	Яңа белем	Охшаш бүтән текстны	Күмәк эш	Узара-	19.11	19.11

			үзләштерү дәресе	яздырту.		контроль		
32	Иялек килеше	1	Яңа белем үз-ләштерү дәресе	Килешләр һәм сораулары б\н таныштыру, исемнәрне килешләр б\н төрләндерергә өйрәтү. Янәшә килгән бертөрле тартык булган сүзләрне дөрес язарга өйрәтү.	Күмәк эш	үзконтроль	20.11	20.11
33	Юнәлеш килеше	1	Яңа белем үзләштерү дәресе		парлы эш		22.11	22.11
34	Төшем килеше	1					26.11	26.11
35	Чыгыш килеше	1	Яңа белем үзләштерү дәресе		катнаш		27.11	27.11
36	Килеш кушымча-ларының дөрес язылышы. Урын-вакыт килеше.	1(1)				Фронталь тикшерү	29.11	29.11
37	Күплек сандагы исемнәрнең төрлә-неше	1	Ныгыту дәресе	Күплек сандагы исемнәрнең төрләнеше б\н таныштыру, төрләндерергә өйрәтү.	Күмәк эш	үзконтроль	3.12	3.12
38	Килеш белән төрләнешне ныгыту	1				Узара-контроль	4.12	4.12
39	“Исемнәрнең килеш белән төрләнеше” темасына контроль диктант	1	Белемнәрен тикшерү дәресе	Укучыларның белемен, күнекмә һәм дөрес яза белүләрен тикшерү һәм өлгерешен исәплəү. Диктантны укучылар белән бергә җентекләп тикшерү. Хаталарны төзәтү.Охшаш бүтән текстны яздырту.	Катнаш Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	6.12	6.12
40	Хаталар өстендә эш. Фигыль турында төшенчә.	1	Ныгыту дәресе		Күмәк эш	үзконтроль	10.12	10.12
41	Кыш турында план буенча хикәя.	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бергәләп төзелгән план буенча хикәя язуга ирешү. Матур язу, бәйләнешле сөйләм үстерү өстендә. Теманы ачарга өйрәтү	Мөстәкыйль эш	Узара-контроль	11.12	11.12
42	Фигыль төркемчәләре.	1	Яңа белем үзләштерү	Фигыльнең мәгънәсе, сораулары, барлыкта һәм		Фронталь тикшерү	13.12	13.12

			дәресе	юклыкта килүе; зат-сан б\н төрләнүе; хикәя фигыльнең хәзерге, үткән, киләчәк заманнары; фигылнең күпмәгънәлелеге; фигыльне туры һәм			17.12	17.12
43	Боерык фигыльнең мәгънәләре	1		күчерелмә мәгънәдә куллану буенча белем күнекмәләр формалаштыру.	катнаш	Узара-контроль		
44	Боерык фигыльне куллану	1	Ныгыту дәресе		парлы эш	үзконтроль	18.12	18.12
45	Хикәя фигыльнең мәгънәсе	1	Яңа белем үзләштерү дәресе		катнаш	Узара-контроль	20.12	20.12
46	“Фигыль” темасы буенча контроль диктант	1	Белемнәрен тикшерү дәресе		Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	24.12	24.12
47	Фигыльләрне куллануга изложение	1	Кабатлау дәресе		Мөстәкыйль эш	Узара-контроль	25.12	25.12
48	Үткән заман хикәя фигыль.	1	Кабатлау дәресе		парлы эш	Узара-контроль	27.12	27.12
49	Киләчәк заман хикәя фигыль	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Фигыльнең мәгнәсе, сораулары, барлыкта һәм юклыкта килүе; зат-сан б\н төрләнүе; хикәя фигылнең хәзерге, үткән, киләчәк	катнаш	үзконтроль	14.01	14.01
50	Хикәя фигыльнең юклык формасы	1				Узара-контроль	15.01	15.01
51	“Фигыль” темасы	1	Ныгыту дәресе	заманнары; фигылнең	катнаш	Узара-	17.01	17.01

	буенча кабатлау. Синоним һәм антоним фигыльләр.			күпмәгнәлелеге; фигылне туры һәм күчерелмә мәгнәдә куллану буенча белем күнекмәләр формалаштыру.		контроль		
52	“Фигыль” темасына контроль күчереп язу.	1	Ныгыту дәресе		Күмәк эш	Тематик контроль	21.01	21.01
53	Хаталар өстендә эш. Сыйфат турында төшенчә.	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Диктантны укучылар белән бергә җентекләп тикшерү. Хаталар өстендә эшләү. Сыйфат дәрәҗәләре б\н таныштыру Дәрәҗә формаларының ясалышы, дөрес язылышы һәм кулланылышын төшендерү. Эшли белү, күнекмәләр формалаштыру.	катнаш	Фронталь тикшерү	22.01	22.01
54	Сыйфат дәрәҗәләре	1			парлы эш	Узара-контроль	24.01	24.01
55	Төп (гади) дәрәҗәдәге сыйфатлар	1	Яңа белем үзләштерү дәресе			Узара-контроль	28.01	28.01
56	Чагыштыру дәрәҗәсендәге сыйфатлар	1			катнаш	Фронталь тикшерү	29.01	29.01
57	Артыклык дәрәҗәсендәге сыйфатлар	1			парлы эш	Узара-контроль	31.01	31.01
58	Кимлек дәрәҗендәге сыйфатлар	1				Узара-контроль	4.02	4.02
59	“Сыйфат” темасы буенча диктант	1	Белемнәрен тикшерү дәресе	Укучыларның белемен, күнекмә һәм дөрес яза белүләрен тикшерү һәм өлгерешен исәпләү.	Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	5.02	5.02
60	Сыйфатларны	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бәйләнешле сөйләм үстерү,сүзлекләрен баету	Мөстәкыйль эш	үзконтроль	7.02	7.02

	кулланугa контроль изложение		дәресе. Белемне тикшерү.	өстендә эш.			11.02	11.02
61	Зат алмашлыклары	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Алмашлыкларның килешләр б\н төрләнеше һәм дөрес язылышын төшендерү. Алмашлыкларның җөмләдәге роле турында яңа белемнәр бирү.				
62	Зат алмашлыкла-рының килешләр белән төрләнеше	1			катнаш	Узара-контроль	12.02	12.02
63	Автобиография. Алмашлыкларның җөмләдәге роле.	1	Яңа белем үз-ләштерү дәресе		парлы эш	Фронталь тикшерү	14.02	14.02
64	Исемнәрне алмаш-лыклар белән алыштыруга иҗади диктант	1	Ныгыту дәресе	Укучыларның белемен, күнекмә һәм дөрес яза белүләрен тикшерү һәм өлгерешен исәпләү.	Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	18.02	18.02
65	Хаталар өстендә эш. Бәйлек һәм бәйлек сүзләр.	1	Катнаш дәрес	Диктантны укучылар белән бергә җентекләп тикшерү. Хаталар өстендә эшләү. Бәйлек һәм бәйлек сүзләр б\н таныштыру.	катнаш	Узара-контроль	19.02	19.02
66	Бәйлек һәм бәйлек сүзләр(диктант)	1	Ныгыту дәресе	Исемнәр һәм алмашлыкларның бәйлкләр б\н килүен аңлату.	парлы эш	үзконтро ль	21.02	21.02
67	Кисәкчәләр	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Кисәкчәләрнең аерым сүз булуын төшендерү.	Күмәк эш	Узара-контроль	25.02	25.02
68	Кисәкчәләрнең сөйләмдәге роле	1	Яңа белем үзләштерү һәм беренчел ныгыту дәресе	Кисәкчәләрнең сөйләмдәге роле б\н таныштыру.Урынлы, төгәл кулланырга өйрәтү.	парлы эш	Фронталь тикшерү	26.02	26.02
69	Кисәкчәләрнең дөрес язылышы	1	Яңа белем үз-ләштерү һәм бе-ренчел ныгыту дәресе	Кисәкчәләрнең дөрес язылышы өстендә эш.	парлы эш	Узара-контроль	28.02	28.02

70	Бәйлек һәм кисәк-чәләрнең дөрес язылышын тик-шерүгә сочинение.	1	Булган белемнәрне ныгыту.	Бәйләнешле сөйләм үстерү,сүзлекләрен баету өстендә эш.	Күмәк эш	үзконтро ль	4.03	4.03
71	Рәвеш турында төшенчә..	1	Яңа материал	Эш яки хәлнең, билгенең билгесен, ягъни урынын, вакытын, күләмен, үтәлү рәвешен h.. белдерә торган сүз төркеме рәвеш дип атала. Рәвеш – төрләнми торган сүз төркеме.	№316-319 244-248 нче күнегү	Узара-контроль	5.03	5.03
72	Рәвеш	1	Яңа материал	Рәвешләр җөмләдә күбесенчә хәл булып килә. Шулай ук хәбәр һәм аергыч булып та килә ала.	№321-329 249-253 нче күнегү	Узара-контроль	7.03	7.03
73	Сан	1	Яңа материал	Сан турында төшенчә.санның лексик- семантик һәм морфологик – синтаксик үзенчәлекләре.Микъдар, тәртип, җыю саннары.	Катнаш	Узара-контроль	11.03	11.03
74	“Сүз төркемнәре” темасына контроль диктант	1	Белемне тикшерү	Сүз төркемнәре буенча алган белемнәрен ныгыту.	диктант	Тематик - контроль	12.03	12.03
75	Җөмлә турында төшенчә. Җөмлә-нең баш һәм иярчен кисәкләре.	1	Яңа белем үзләштерү һәм беренчел ныгыту дәресе	Гади җөмлә, ике гади җөмләдән торган тезмә кушма җөмлә б\н таныштыру. Җөмлә кисәкләренең тиңдәшләнеп килүе турында белем һәм күнекмәләр формалаштыру.	парлы эш	Фронталь тикшерү	14.03	14.03
76	Гади һәм кушма җөмләләр	1	Яңа белем үзләштерү һәм беренчел ныгыту дәресе		Күмәк эш		18.03	18.03
77	Җөмләнең тиңдәш кисәкләре.	1				үзконтро ль	19.03	19.03
78	Тиңдәш кисәклә р-не куллануга кар-	1	Ныгыту дәресе	Бәйләнешле сөйләм үстерү,сүзлекләрен баету өстендә эш.	Мөстәкыйль эш	Узара-контроль	21.03	21.03

	тина буенча сочинение.							
79	Тиңдәш кисәкләр арасында һәм, ә, ләкин, әмма сүзләре.	1	Яңа белем үзләштерү һәм беренчел ныгыту дәресе	Тиңдәш кисәкләр арасында һәм, ә, ләкин, әмма теркәгечләре һәм тыныш билгеләре турында белем бирү.	парлы эш	Фронталь тикшерү	1.04	1.04
80	“Тиңдәш кисәкләр” темасына хәтер диктанты	1	Ныгыту дәресе	Укучыларның белемен, күнекмә һәм дөрес яза белүләрен тикшерү һәм өлгерешен исәпләү.	Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	4.04	4.04
81	Хаталар өстендә эш. Тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләре	1	Ныгыту дәресе	Тиңдәш кисәкләр арасында тыныш билгеләре турында белем бирү.	катнаш	Узара-контроль	5.04	5.04
82	Сүзтезмә.	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Гади җөмлә, ике гади җөмләдән торган тезмә кушма җөмләләр турында белемнәрен үстерү.	катнаш	Узара-контроль	8.04	8.04
83	Сүзтезмә.Иярүче һәм ияртүче сүзләр	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Сүзтезмә.Иярүче һәм ияртүче сүзләр төшенчәләре б\н таныштыру.	парлы эш	Фронталь тикшерү	11.04	11.04
84	Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше	1	Яңа белем үзләштерү һәм беренчел ныгыту дәресе	Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше, сүзтезмәләрнең җөмләдәге роле турында белем бирү.	Күмәк эш	Узара-контроль	12.04	12.04
85	“Сүзләр бәйләнеше” темасына контроль изложение	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бергәләп төзелгән план буенча излоџение язуга ирешү. Текстның эчтәлеген ачу. Матур язу, бәйләнешле сөйләм үстерү өстендә. Теманы ачарга өйрәтү	Мөстәкыйль эш	Тематик контроль	15.04	15.04
86	Хаталар өстендә	1	Ныгыту дәресе	Хаталар өстендә эшләү.	катнаш	Узара-	18.04	18.04

	эш.Текст турында төшенчә			Текст турында төшенчә бирү.		контроль		
87	Текстның өлешләре	1(1)	Яңа белем үзләштерү дәресе	Текст, аның темасы, төп фикере, бүлек башы, текстның кисәкләреУкучыларның текст планы турында белемнәрен гомумиләштерү. Текстныңэчтәлеген тулысынча һәм кыскартып сөйләү буенча белем һәм күнекмәләр булдыру.	парлы эш	Фронталь тикшерү	19.04	19.04
88	Текст төрләре. Текст эчтәлеге.	1(1)	Яңа белем үзләштерү дәресе		Күмәк эш	Узара-контроль	22.04	22.04
89	Текст планы	1	Яңа белем үзләштерү дәресе		катнаш	Узара-контроль	25.04	25.04
90	Текстның тулы һәм кыскача эчтәлекләре	1	Ныгыту дәресе		парлы эш	Фронталь тикшерү	26.04	26.04
91	План һәм терәк сүзләр кулланып сочинение “Туган як җәе”	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бәйләнешле сөйләм үстерү,сүзлекләрен баету өстендә эш.Хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү алымнарын кулланып эшләү өстендә эш.	Мөстәкыйль эш	үзконтро ль	29.04	29.04
92	Текстта сүрәтләү чаралары	1	Яңа белем үзләштерү дәресе	Текста сүрәтләр чаралары (Хикәяләү, тасвирлау, фикер йөртү)б\н таныштыру.	Күмәк эш	Узара-контроль	2.05	2.05
93	Тел – сүрәтләү чараларын табуга күнегүләр	1	Ныгыту дәресе	Үткән дәрестә алган белемнәрен ныгыту.	катнаш	Фронталь тикшерү	3.05	3.05
94	План буенча изложение язу	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бергәләп төзелгән план буенча излоңение язуга ирешү. Текстның эчтәлеген ачу. Матур язу, бәйләнешле сөйләм үстерү өстендә. Теманы ачарга өйрәтү	Мөстәкыйль эш	үзконтро ль	6.05	6.05
95	Хаталар өстендә эш.Күнегүләр	1	Ныгыту дәресе	Диктантны укучылар белән бергә җентекләп тикшерү.	Күмәк эш	Фронталь тикшерү	10.05	10.05

	эшләү			Хаталар өстендә эшләү.				
96	Арадаш аттестация: грамматик биремле диктант	1	Булган белемнәрне тикшерү	Укучыларның белемен, күнекмә һәм дөрес яза белүләрен тикшерү һәм өлгерешен исәпләү.	диктант	Тематик контроль	13.05	13.05
96	Кабатлау.Зат алмашлыклары	1	Ныгыту дәресе	Диктантны укучылар белән бергә җентекләп тикшерү. Хаталар өстендә эшләү.	Күмәк эш	Фронталь тикшерү	14.05	14.05
97	Изложение “Кышхуҗа”	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү	Бергәләп төзелгән план буенча излоңение язуга ирешү. Текстның эчтәлеген ачу. Матур язу, бәйләнешле сөйләм үстерү өстендә. Теманы ачарга өйрәтү	Мөстәкыйль эш	үзконтроль	16.05	16.05
98	Кабатлау.Зат алмашлыклары	1	Кабатлау дәресе	Тема буенча белемнәрен ныгыту .	парлы эш		20.05	20.05
99							21.05	21.05
100							23.05	23.05
101	Кабатлау. Сыйфат дәрәҗәләре.		Кабатлау дәресе	Тема буенча белемнәрен ныгыту .		үзконтроль	24.05	24.05
102	Кабатлау.Сүз төркемнәре.	1	Кабатлау дәресе	Тема буенча белемнәрен ныгыту .	Күмәк эш	Узара-контроль	27.05	}27.05
103	Кабатлау.Сүз төркемнәре.		Кабатлау дәресе	Тема буенча белемнәрен ныгыту .			27.05	
104	Кабатлау. Туган якка җәй аяк баса.		Кабатлау дәресе	Тема буенча белемнәрен ныгыту .			30.05	30.05
105	Кабатлау. Туган ягым матурлыгы	1	Кабатлау дәресе				31.05	31.05

ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ:

1. Абдрәхимова Я.Х. Татар теленнән диктантлар 1-4. Казан, “Мәгариф” нәш., 2009.

2.Ахиярова М.Җ., Мияссарова И.Х., Гарифуллина Ф.Ш. Татар теленнән иҗади сочинениеләр һәм изложениеләр язарга өйрәтү, 1-4. “Мәгариф” нәшрияты, 2009.

3. Башлангыч гомуми белем бирү программалары (татар һәм рус телләре 1-4) Казан,

“ Мәгариф” нәшрияты, 2010..

4. Гыймадиева Н.С. Татар теленнән кагыйдәләр җыентыгы. Казан. 2005.

5. Ягъфәрова Р.Х., Асылгәрәева Р.Ә. Татар теле-4 сыйныф, 1-2 кисәк, Казан.”Мәгариф”

нәшрияты, 2010.